

	GmbH+CO.	markt d.o.o.	Њемачка
ZMAJ	Херцеговачка пивовара д.о.о.	-	Босна и Херцеговина
AQUA BIANCA	Невра д.о.о.	-	Босна и Херцеговина
ХЕРЦЕГОВКА	Херцеговачка пивовара д.о.о.	-	Босна и Херцеговина
SAN	D&D Босански Брод	-	Босна и Херцеговина

II

Објавом ове Листе престаје да важи Листа стоних вода у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 72/17).

Број 02-26-9-301-1/19

7. марта 2019. године

Мостар

Директор

Др sci. **Цемил Хајрић**, с. р.

На основу члана 19. став (3) Правилника о стоним водима ("Службени гласник БиХ", бр. 40/10 и 43/10), Агенција за сигурност хране Босне и Херцеговине објављује

LISTU STONIH VODA U BOSNI I HERCEGOVINI

I.

LISTA STONIH VODA U BOSNI I HERCEGOVINI

Trgovački naziv proizvoda	Naziv proizvođača	Naziv uvoznika	Zemlja porijekla
VLAŠIĆ VODA	Nevra d.o.o.	-	Bosna i Hercegovina
BABYLOVE	dm-drogerie markt GmbH+CO.	dm-drogerie markt d.o.o.	Savezna Republika Njemačka
ZMAJ	Hercegovačka pivovara d.o.o.	-	Bosna i Hercegovina
AQUA BIANCA	Nevra d.o.o.	-	Bosna i Hercegovina
HERCEGOVKA	Hercegovačka pivovara d.o.o.	-	Bosna i Hercegovina
SAN	D&D Bosanski Brod	-	Bosna i Hercegovina

II.

Објавом ове Листе престаје да важи Листа стоних вода у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 72/17).

Број 02-26-9-301-1/19

7. марта 2019. године

Мостар

Директор

Др. sci. **Дземил Хајрић**, с. р.

DIREKCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO BOSNE I HERCEGOVINE

218

Темелјем чланка 16. и чланка 61. ставак (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02, 102/09 и 72/17) и чланка 14. ставак (1) Закона о зракопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 39/09 и 25/18), генерални равателј Дирекције за цивилно зракопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК

О УПРАВЛЈАНЈУ ПРОТОКОМ ЗРАЧНОГ ПРОМЕТА

Чланак 1.

(Предмет)

- (1) Овим правилником се утврђују захтеви за управљање протоком зрачног промета (у даљем тексту: АТФМ) у циљу оптимизације расположивих капацитета Европске мреже за управљање зрачним прометом (у даљем тексту: ЕАТМН) и побољшали процеси АТФМ-а.
- (2) Овај правилник се примјењује у оквиру зрачног простора из чланка 1. тачка 3. Додатка I Правилника о организацији и коришћењу зрачног простора у Јединственом европском небу ("Службени гласник БиХ", број 45/10), и то на:
 - a) све летове који се намјеравају обављати или се обављају као опћи зрачни промет и суkladно правилима

instrumentalnog letenja (у даљем тексту: IFR), у cjelosti или djelomično;

- b) све фазе лета које се односе на летове из тачке а) овога ставка и на управљање зрачним прометом.
- (3) Овај правилник се примјењује на слједеће учеснике или заступнике који поступају у њихово име, а који су укључени у АТФМ процесе:
- a) operatere zrakoplova;
 - b) jedinice za pružanje usluga у zračnom prometu (у даљем тексту: АТS јединице), укључујући АТS пријавне бирое и аеродромске контроле зрачног промета;
 - c) usluge zrakoplovnog informiranja;
 - d) subjekte укључене у управљање зрачним простором;
 - e) tijela која управљају аеродромом;
 - f) centralnu јединицу за АТФМ;
 - g) lokalne АТФМ јединице;
 - h) koordinate slotova на koordiniranim аеродромима.

Чланак 2.

(Definicije)

За потребе овога правилника користе се дефиниције из чланка 2. Додатка I Правилника којим се успоставља оквир за стварање Јединственог европског неба ("Службени гласник БиХ", број 45/10) и слједеће дефиниције:

- a) **Odlazni slot upravljanja protokom zračnog prometa (ATFM)** (*Air Traffic Flow Management (ATFM) departure slot*): означава израчунато вријеме полјетанја додјелјено од стране централне јединице за АТФМ са временском толеранцијом којом управља локална АТS јединица;
- b) **Prijavni biro pružatelja usluga у zračnom prometu (ATS)** (*Air Traffic Services (ATS) reporting office*): означава АТS јединицу успостављјену у циљу приманја извјешћа који се тићу АТS и планова лета поднијетих прије првог издавања одобрења контроле зрачног промета;
- c) **Ažurirana pozicija у letu** (*Updated flight position*): означава позицију зракоплова ажурирану уз помоћ надзорних података, података из плана лета или извјешћа о позицији;
- d) **Direkcija за цивилно зракопловство Босне и Херцеговине** (*Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation - BHCA*): Надлежни зракопловни орган Босне и Херцеговине;
- e) **ECAA Sporazum** (*Multilateral Agreement on the Establishment of a European Common Aviation Area*): Multilateralni sporazum između Европске заједнице и њених држава чланица, Републике Албаније, Босне и Херцеговине, Републике Бугарске, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Исланд, Републике Црне Горе, Кралјевине Норвешке, Румуније, Републике Србије и Мисије привремене управе Уједињених народа на Косову (суkladно Резолуцији Вијећа сигурности UN 1244 од 10. липња 1999) о успостављању Заједничког европског зракопловног подручја;
- f) **Kritični događaj** (*Critical event*): означава неубићајену ситуацију или кризу која укључује значајан губитак капацитета ЕАТМН или значајну неравнотежу између ЕАТМН капацитета и прометних захтева или значајну грешку у протоку информација у једном или више дијелова ЕАТМН;
- g) **Koordinirani aerodrom** (*Coordinate airport*): означава аеродром коме је додјелјен координатор у сврху олакшавања операција авио-пријевозника који изводе или намјеравају да изводе операције на том аеродрому;

- h) **Konfiguracija sektora jedinice za pružanje usluga u zračnom prometu (ATS)** (*Air Traffic Service (ATS) Unit sector configuration*): označava četvorodimenzionalni opis sektora ili grupe sektora zračnog prostora jedinice ATS-a koji se upotrebljava trajno ili privremeno;
- i) **Lokalna jedinica upravljanja protokom zračnog prometa - lokalna ATFM jedinica** (*Local Air Traffic Flow Management (ATFM) Unit*): označava subjekt za upravljanje protokom zračnog prometa koji obavlja djelatnost u ime jednog ili više drugih subjekata za upravljanje protokom zračnog prometa kao posrednik između centralne jedinice za ATFM i ATS jedinice ili grupe takvih jedinica;
- j) **Mjere upravljanja protokom zračnog prometa - ATFM mjere** (*Air Traffic Flow Management (ATFM) measures*): označavaju postupke poduzete u cilju upravljanja protokom zračnog prometa i upravljanja kapacitetom;
- k) **Nadležni organ** označava tijelo ili tijela koje je imenovala ili ustanovila Bosna i Hercegovina kao svoja državna ovlaštena tijela sukladno članku 16. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine, i članku 5. stavak (1) i članku 4. Dodatka I Pravilnika kojim se uspostavlja okvir za stvaranje Jedinstvenog europskog neba;
- l) **Obustavljanje plana leta** (*Flight plan suspension*): označava postupak koji pokreće subjekat koji vrši ATFM kako bi se osiguralo da je operator obavio izmjenu plana leta prije izvršenja leta;
- m) **Odobrenje kontrole zračnog prometa** (*Air Traffic Control clearance*): označava odobrenje određenom zrakoplovu da nastavi put pod uvjetima određenim od strane jedinice kontrole zračnog prometa;
- n) **Operativni dnevnik** (*Operational log*): označava dnevnik ATFM sustava, pretvoren u bazu podataka koja omogućava brzu pretragu ATFM podataka;
- o) **Operator** (*Operator*): označava lice, organizaciju ili poduzeće koje učestvuje ili koje namjerava da učestvuje u obavljanju zračnog prometa;
- p) **IFR** (*Instrument Flight Rules (IFR)*): oznaka koja se upotrebljava za označavanje pravila instrumentalnog letenja;
- r) **Rutna i prometna orijentacija** (*Route and traffic orientation*): označava politike i procedure za korištenje ruta od strane zrakoplova;
- s) **Slot** (*Slot*): označava predviđeno vrijeme slijetanja ili polijetanja raspoloživo ili dodijeljeno određenog dana za kretanje zrakoplova na koordiniranom aerodromu;
- t) **Višestruki plan leta** (*Multiple flight plan*): označava postojanje više od jednog plana leta za isti namjeravani let između dva aerodroma;
- u) **Vrijeme vožnja na aerodromu** (*Aerodrome taxi time*): označava unaprijed određeno vrijeme od početka vožnje do polijetanja, izraženo u minutima, koje važi tijekom normalnog rada aerodroma;
- v) **Usluga zračnog prijevoza** (*Air service*): označava let ili niz letova radi prijevoza putnika, robe ili pošte uz plaćanje naknade ili zakupnine.
- (2) ATFM se rukovodi sljedećim principima:
- a) ATFM mjere:
- spriječavaju prekomjerne zahtjeve u zračnom prometu u odnosu na deklarirani kapacitet kontrole zračnog prometa (ATC) u sektorima i na aerodromima;
 - koriste EATMN kapacitete u najvećoj mogućoj mjeri da bi se optimizirala efikasnost EATMN, a negativni efekti na operatore smanjili na minimum;
 - optimiziraju EATMN kapacitet raspoloživ kroz razvoj i primjenu mjera za unaprijeđenje kapaciteta od strane ATS jedinica;
 - podržavaju upravljanje kritičnim događajima;
- b) lokalne ATFM jedinice i centralna jedinica za ATFM smatraju se dijelom ATFM funkcije.
- (3) Pri dodjeli ATFM slotova za polijetanje, letovima se daje prioritet sukladno njihovim planiranim redoslijedom ulaska na lokaciju na kojoj se primjenjuju ATFM mjere, osim ako posebne okolnosti ne zahtijevaju primjenu drugih pravila prioriteta koja su zvanično dogovorena i od koristi za EATMN.
- (4) Stavak (3) ovoga članka može se primijeniti na letove koji ne mogu prihvatiti mogućnost preusmjeravanja u cilju izbjegavanja ili rasterećenja opterećenih oblasti, uzimajući u obzir lokaciju i dimenzije opterećenih oblasti.

Članak 4.

(Opće obveze država potpisnica ECAA Sporazuma)

- (1) Države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da je ATFM funkcija dostupna učesnicima iz članka 1. stavak (3) ovoga pravilnika 24 sata dnevno.
- (2) Definicije i primjena ATFM mjera su usklađene sa zahtjevima sigurnosti i odbrane država potpisnica ECAA Sporazuma kako bi se osigurala efikasnost u planiranju, dodjeli i uporabi zračnog prostora na korist svih učesnika iz članka 1. stavak (3) ovoga pravilnika.
- (3) Kako bi se optimizirala uporaba zračnog prostora, uspostavljaju se dosljedne procedure za suradnju između učesnika uključenih u ATFM funkciju, ATS jedinica i subjekata uključenih u upravljanje zračnim prostorom.
- (4) Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi izrađuje zajednički referentni dokument koji sadrži politike, postupke i opise rutne i prometne orijentacije. Kada je primjenljivo, objavljivanje dostupnosti ruta u zbornicima zrakoplovnih informacija je u potpunosti usklađeno sa zajedničkim referentnim dokumentom.
- (5) Zajednički postupci za zahtijevanje izuzeća od ATFM slotova za polijetanje se izrađuju sukladno zahtjevima standarda utvrđenim u Aneksu 11 Čikaške konvencije i dokumentima navedenim u Dodatku ovoga pravilnika. Ti postupci se usklađuju sa centralnom jedinicom za ATFM i objavljuju u zbornicima zrakoplovnih informacija.

Članak 5.

(Obveze država potpisnica ECAA Sporazuma prema centralnoj jedinici za ATFM)

- Države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da centralna jedinica za ATFM:
- optimizira ukupne efekte učinka na EATMN kroz planiranje, koordinaciju i primjenu ATFM mjera;
 - obavlja konsultacije sa operatorima u vezi definiranja ATFM mjera;
 - osigurava efektivnu primjenu ATFM mjera zajedno sa lokalnim ATFM jedinicama;
 - u koordinaciji sa lokalnim ATFM jedinicama određuje alternativna preusmjeravanja radi izbjegavanja ili

Članak 3.

(Okvir upravljanja protokom zračnog prometa)

- (1) Planiranje, koordinacija i izvršenje ATFM mjera koje obavljaju učesnici iz članka 1. stavak (3) ovoga pravilnika su usklađeni sa zahtjevima standarda utvrđenim u Aneksu 11 Čikaške konvencije i dokumentima navedenim u Dodatku ovoga pravilnika.

- rasterećenja opterećenih oblasti, uzimajući u obzir ukupne efekte učinka na EATMN;
- e) nudi preusmjeravanje za one letove koji bi optimizirali efekat iz točke d) ovoga članka;
 - f) blagovremeno pruža informacije operatorima i ATS jedinicama o ATFM, uključujući:
 - i. planirane ATFM mjere;
 - ii. utjecaj ATFM mjera na vrijeme polijetanja i profil leta pojedinačnih letova.
 - g) prati događaje vezane za nedostajuće planove leta i podnijete višestruke planove leta;
 - h) obustavlja plan leta kada, uzimajući u obzir vremensku toleranciju, dodijeljeni ATFM slot za polijetanje ne može da se ispuni, a nije poznato novo predviđeno vrijeme početka vožnje zrakoplova;
 - i) prati broj izuzeća koja su odobrena sukladno članku 4. stavak (5) ovoga pravilnika.

Članak 6.

(Opće obveze ATS jedinica)

- (1) Kada se mora primijeniti ATFM mjera, ATS jedinice se preko lokalne ATFM jedinice usklađuju sa centralnom jedinicom za ATFM kako bi se osiguralo da se pri izboru mjera uvažava optimizacija ukupnih efekata učinka na EATMN.
- (2) Kada je potrebno, ATS prijavni biro olakšavaju razmjenu informacija između pilota ili operatora i lokalne ili centralne jedinice za ATFM.
- (3) ATS jedinice osiguravaju da se ATFM mjere primijenjene na aerodromima koordiniraju sa odgovarajućim tijelima za upravljanje aerodromom, kako bi se osigurala efikasnost u planiranju i eksploataciji i radi dobiti svih učesnika iz članka 1. stavak (3) ovoga pravilnika.
- (4) ATS jedinice preko lokalne ATFM jedinice obavještavaju centralnu jedinicu za ATFM o svim događajima koji mogu imati utjecaja na kapacitet kontrole zračnog prometa ili na zahtjeve prometa.
- (5) ATS jedinice blagovremeno dostavljaju centralnoj jedinici za ATFM sljedeće podatke i njihove izmjene, osiguravajući njihov kvalitet:
 - a) raspoloživost zračnog prostora i rutnih struktura;
 - b) konfiguracije i aktivacije sektora ATS jedinica;
 - c) vremena voženja na aerodromu;
 - d) kapacitete sektora kontrole zračnog prometa i aerodroma;
 - e) raspoloživost ruta, uključujući raspoloživost postignutu primjenom fleksibilnog korištenja zračnog prostora, sukladno Pravilniku o utvrđivanju pravila za fleksibilno korištenje zračnog prostora ("Službeni glasnik BiH", broj 79/10);
 - f) ažurirane pozicije u letu;
 - g) odstupanja od planova leta;
 - h) raspoloživost zračnog prostora, uključujući raspoloživost postignutu primjenom fleksibilnog korištenja zračnog prostora, sukladno Pravilniku o utvrđivanju pravila za fleksibilno korištenje zračnog prostora;
 - i) stvarna vremena polijetanja.
 Ovi podaci su dostupni učesnicima iz članka 1. stavak (3) ovoga pravilnika i dostavljaju se centralnoj jedinici za ATFM i prosljeđuju se od nje, bez naknade.
- (6) ATS jedinica na aerodromu polijetanja osigurava:
 - a) kad let podliježe ATFM slotu za polijetanje, da se taj slot uključuje kao dio odobrenja kontrole zračnog prometa;
 - b) da se letovi pridržavaju ATFM slotova za polijetanje;

- c) da se letovima, koji se ne pridržavaju svojih očekivanih vremena početka vožnje, uzimajući u obzir uspostavljeno vrijeme tolerancije, ne izdaje odobrenje za polijetanje;
- d) da se letovima, čiji su planovi leta odbijeni ili obustavljeni, ne izdaje odobrenje za polijetanje.

Članak 7.

(Opće obveze operatora)

- (1) Svaki namjeravani let mora da bude obuhvaćen jedinstvenim planom leta. Dostavljeni plan leta ispravno odražava namjeravani profil leta.
- (2) Sve odgovarajuće ATFM mjere i njihove izmjene su ugrađene u planirani let i saopćavaju se pilotu.
- (3) Pri polijetanju sa aerodroma koji ne podliježe ATFM slotu za polijetanje, operatori su odgovorni za pridržavanje očekivanom vremenu početka vožnje, uzimajući u obzir vremensku toleranciju, sukladno zahtjevima standarda utvrđenim u Aneksu 11 Čikaške konvencije i dokumentima navedenim u Dodatku ovoga pravilnika.
- (4) U slučaju da je plan leta obustavljen sukladno članku 5. točka (h) ovoga pravilnika, operater se stara za ažuriranje ili otkazivanje plana leta.

Članak 8.

(Opće obveze tijela koja upravljaju aerodromom)

- Tijela koja upravljaju aerodromom obavještavaju centralnu jedinicu za ATFM izravno ili posredstvom lokalne ATFM jedinice ili ATS jedinice, ili kombinirano, o svim događajima koji mogu da utječu na kapacitet kontrole zračnog prometa ili prometne zahtjeve. Ova tijela informiraju lokalnu ATFM jedinicu i ATS jedinice ako je obavještavanje izvršeno izravno.

Članak 9.

(Usklađenost između planova leta i aerodromskih slotova)

- (1) Države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da centralna jedinica za ATFM ili lokalna ATFM jedinica prije obavljanja leta, na zahtjev aerodromskog koordinатора slotova ili tijela koje upravlja koordiniranim aerodromom, dostavi prihvaćeni plan leta za let koji se izvodi sa tog aerodroma. Aerodromski koordinator slotova ili tijelo koje upravlja koordiniranim aerodromom, osiguravaju pristup prihvaćenim planovima leta koje je dostavila centralna jedinica za ATFM ili lokalne ATFM jedinice.
- (2) Prije leta, operatori dostavljaju aerodromima polijetanja i slijetanja neophodne informacije kako bi se omogućilo povezivanje oznake leta, koja je sadržana u planu leta, i oznake leta koja je prijavljena za odgovarajući aerodromski slot.
- (3) Svaki operator, tijelo koje upravlja aerodromom i ATS jedinica imaju pravo da prijave aerodromskom koordinatoru slotova o učestalom izvođenju usluga zračnog prijevoza u vremenima koja se značajno razlikuju od dodijeljenih aerodromskih slotova, ili uz uporabu slotova na način koji se bitno razlikuje od onog koji je naveden u vrijeme dodjeljivanja, ukoliko to dovodi u pitanje operacije aerodroma ili zračnog prometa.
- (4) Države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da centralna jedinica za ATFM prijavi aerodromskom koordinatoru slotova o učestalom izvođenju usluga zračnog prijevoza u vremenima koja se značajno razlikuju od dodijeljenih aerodromskih slotova, ili uz uporabu slotova na način koji se bitno razlikuje od onog koji je naveden u vrijeme dodjeljivanja, ukoliko to dovodi u pitanje rad ATFM.

Članak 10.

(Obveze u vezi sa kritičnim događajima)

- (1) Države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da centralna jedinica za ATFM uspostavi i objavi ATFM postupke za rad u slučaju kritičnih događaja, kako bi se poremećaj u EATMN sveo na najmanju moguću mjeru.
- (2) Tijekom priprema za kritične događaje, ATS jedinice i tijela koja upravljaju aerodromom usklađuju važnost i sadržaj postupaka za nepredviđene situacije sa operatorima pogođenim kritičnim događajima, uključujući svako prilagođavanje pravilima prioriteta. Postupci za nepredviđene situacije obuhvataju:
 - a) organizacijske sporazume i sporazume koordinacije;
 - b) ATFM mjere za upravljanje pristupom ugroženim oblastima radi sprječavanja prekomjernih prometnih zahtjeva u odnosu na deklarirani kapacitet čitavog zračnog prostora, njegovog dijela ili određenog aerodroma;
 - c) okolnosti, uvjete i postupke za primjenu pravila prioriteta za letove, poštujući osnovne interese sigurnosti i odbrambene politike država potpisnica ECAA Sporazuma;
 - d) postupke za vraćanje u pređašnje stanje.

Članak 11.

(Praćenje usklađenosti sa ATFM mjerama)

- (1) Države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da ATS jedinica na aerodromima polijetanja, na kojima usklađenost odlaznog prometa sa ATFM slotovima za polijetanje iznosi 80% godišnje ili manje, dostavljaju odgovarajuće informacije o neusklađenosti i poduzetim radnjama kako bi se osigurala usklađenost sa ATFM slotovima za polijetanje. Poduzete radnje moraju da budu navedene u izvješću koje dotična država potpisnica ECAA Sporazuma podnosi Europskoj komisiji.
- (2) ATS jedinica na određenom aerodromu osigurava relevantne informacije o svakom neuvažavanju odbijanja ili obustave plana leta na tom aerodromu, kao i poduzetim radnjama da se uvažavanje osigura. Poduzete radnje su navedene u izvješću koji država potpisnica ECAA Sporazuma podnosi Europskoj komisiji.
- (3) Države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da:
 - a) centralna jedinica za ATFM upozori državu potpisnicu ECAA Sporazuma koja odobrava izuzeća kod više od 0,6% godišnjih polijetanja u toj državi;
 - b) kada je država potpisnica ECAA Sporazuma upozorena shodno točki a) ovog stavka, ona izrađuje izvješće sa detaljima odobrenih izuzeća koji podnosi Europskoj komisiji.
- (4) Države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da u slučaju neusklađenosti sa ATFM mjerama, koje proizilaze iz primjene članka 5. točka g) ovoga pravilnika, centralna jedinica za ATFM obavještava dotičnog operatora o takvoj neusklađenosti.
- (5) Operatori podnose izvješće centralnoj jedinici za ATFM za svaku neusklađenost sa ATFM mjerama, navodeći detalje okolnosti koje su dovele do nedostajućeg plana leta ili višestrukih planova leta, kao i poduzete radnje kako bi se takva neusklađenost ispravila.
- (6) Države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da centralna jedinica za ATFM izrađuje godišnje izvješće sa detaljima o nedostajućim planovima leta ili podnijetim višestrukim planovima leta, te da izvješće dostavi Europskoj komisiji.
- (7) Države potpisnice ECAA Sporazuma provode godišnji pregled pridržavanja ATFM mjerama kako bi se osiguralo

da učesnici iz članka 1. stavak (3) ovoga pravilnika poboljšavaju razinu pridržavanja tim mjerama.

Članak 12.

(Procjena učinka)

- (1) Prilikom primjene članka 11. ovoga pravilnika, države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da centralna jedinica za ATFM izrađuje godišnja izvješća o kvaliteti ATFM, koja obuhvataju detalje o:
 - a) uzrocima ATFM mjera;
 - b) utjecaju ATFM mjera;
 - c) pridržavanju ATFM mjerama;
 - d) doprinosu učesnika iz članka 1. stavak (3) ovoga pravilnika optimizaciji ukupnog utjecaja na mrežu.
- (2) Države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da centralna jedinica za ATFM uspostavi i održava arhivu ATFM podataka iz članka 6. stavak (5) ovoga pravilnika, planova leta, operativnih dnevnika i odgovarajućih povezanih podataka.
- (3) Podaci iz stavka (2) ovoga članka se čuvaju dvije godine od njihovog podnošenja i stavljaju se na raspolaganje Europskoj komisiji, državama potpisnicama ECAA Sporazuma, ATS jedinicama i operatorima. Navedeni podaci stavljaju se na raspolaganje aerodromskim koordinadorima i operatorima aerodroma, kao pomoć u njihovoj redovnoj procjeni deklariranog kapaciteta.

Članak 13.

(Zahtjevi sigurnosti)

Države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da se provodi procjena sigurnosti, uključujući identifikaciju opasnosti, procjenu i ublažavanje rizika, prije uvođenja bilo kakvih značajnih promjena u ATFM sustave i postupke, uključujući procjenu procesa upravljanja sigurnošću koji se odnosi na kompletan životni ciklus sustava upravljanja zračnim prometom.

Članak 14.

(Dodatni zahtjevi)

- (1) Države potpisnice ECAA Sporazuma osiguravaju da je osoblje učesnika iz članka 1. stavak (3) ovoga pravilnika, koje je uključeno u ATFM aktivnosti:
 - a) upoznato sa odredbama ovog pravilnika;
 - b) odgovarajuće obučeno i kompetentno za obavljanje svojih poslova.
- (2) Države potpisnice ECAA Sporazuma poduzimaju sve neophodne mjere da osiguraju da učesnici iz članka 1. stavak (3) ovoga pravilnika, koji su odgovorni za obavljanje ATFM funkcija:
 - a) razvijaju i održavaju operativne priručnike koji sadrže neophodne instrukcije i informacije koje omogućavaju operativnom osoblju primjenu odredbi ovoga pravilnika;
 - b) osiguraju da su ovi priručnici dosljedni, dostupni i ažurirani, kao i da njihovo ažuriranje i distribucija podliježu odgovarajućem upravljanju kvalitetom i dokumentima;
 - c) osiguraju da su radne metode i operativni postupci usklađeni sa ovim pravilnikom.

Članak 15.

(Kaznene odredbe)

Države potpisnice ECAA Sporazuma utvrđuju pravila o kaznama koje se primjenjuju za povredu odredbi ovog pravilnika i poduzimaju sve neophodne mjere kako bi se osiguralo njihovo provođenje. Predviđene kazne moraju da budu djelotvorne, srazmjerne i odvratajućeg karaktera. Države potpisnice ECAA Sporazuma obavještavaju Europsku komisiju o ovim odredbama, i bez odlaganja je obavještavaju o svim naknadnim izmjenama i dopunama koje imaju utjecaja na te odredbe.

Članak 16.

(Dodatni zahtjevi za učesnike iz članka 1. stavak (3) ovoga pravilnika)

- (1) Učesnici iz članka 1. stavak (3) ovoga pravilnika osiguravaju da je njihovo osoblje koje je uključeno u ATFM aktivnosti:
 - a) upoznato sa odredbama ovog pravilnika;
 - b) odgovarajuće obučeno i kompetentno za obavljanje svojih poslova;
 - c) imenovano i posjeduje odgovarajuća ovlaštenja.
- (2) Učesnici iz članka 1. stavak (3) ovoga pravilnika, koji su odgovorni za obavljanje ATFM funkcija, poduzimaju sve neophodne mjere da:
 - a) razviju i održavaju operativne priručnike koji sadrže neophodne instrukcije i informacije koje omogućavaju operativnom osoblju primjenu odredbi ovoga pravilnika;
 - b) osiguraju da su ovi priručnici dosljedni, dostupni i ažurirani, kao i da njihovo ažuriranje i distribucija podliježu odgovarajućem upravljanju kvalitetom i dokumentima;
 - c) osiguraju da su radne metode i operativni postupci usklađeni sa ovim pravilnikom.

Članak 17.

(Usklađivanje)

Ovim pravilnikom preuzimaju se odredbe Uredbe Komisije (EU) br. 255/2010 od 25. ožujka 2010. godine o utvrđivanju zajedničkih pravila za upravljanje protokom zračnog prometa.

Članak 18.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-898-3/18

4. ožujka 2019. godine
Banja Luka

V.d. generalnog direktora
Željko Travar, v. r.

DODATAK**Lista odredbi ICAO Standarda u vezi sa upravljanjem protokom zračnog prometa**

1. Poglavlje 3. stav 3.7.5 (Upravljanje protokom zračnog prometa) Aneksa 11 Čikaške konvencije - Usluge u zračnom prometu (14. izdanje, srpanj 2016. godine, uključujući amandman br. 50A).
2. Poglavlje 3. (ATS kapacitet i upravljanje protokom zračnog prometa) ICAO dokumenta 4444, Postupci za usluge u zračnoj plovidbi - Upravljanje zračnim prometom (PANS-ATM) (16. izdanje, 2016. godine, uključujući amandman br. 7A).
3. Poglavlje 8. stav 8.3 (izuzeća od dodjele ATFM slota) ICAO dokumenta 7030, Europske (EUR) regionalne dopunske procedure (5. izdanje, 2008. godine).
4. Poglavlje 8. stav 8.4 stav 1. tačka c) (Poštovanje ATFM mjera od strane operatora zrakoplova) ICAO dokumenta 7030, Europske (EUR) regionalne dopunske procedure (5. izdanje, 2008. godine).
5. Poglavlje 2. stav 2.3.2 (Izmjene u EOBT-u) ICAO dokumenta 7030, Europske (EUR) regionalne dopunske procedure (5. izdanje, 2008. godine).

Na osnovu člana 16. i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 14. stav (1) Zakona o vazduhoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09 i 25/18), generalni

direktor Direkcije za civilno vazduhoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

**ПРАВИЛНИК
О УПРАВЉАЊУ ПРОТОКОМ ВАЗДУШНОГ
САОБРАЋАЈА**

Члан 1.

(Предмет)

- (1) Овим правилником се утврђују захтјеви за управљање протоком ваздушног саобраћаја (у даљем тексту: ATFM) у циљу оптимизације расположивих капацитета Европске мреже за управљање ваздушним саобраћајем (у даљем тексту: EATMN) и побољшали процеси ATFM-а.
- (2) Овај правилник се примјењује у оквиру ваздушног простора из члана 1. тачка 3. Додатка I Правилника о организацији и коришћењу ваздушног простора у Јединственом европском небу ("Службени гласник БиХ", број 45/10), и то на:
 - a) све летове који се намјеравају обављати или се обављају као општи ваздушни саобраћај и у складу са правилима инструменталног летења (у даљем тексту: IFR), у цјелини или дјелимично;
 - b) све фазе лета које се односе на летове из тачке а) овог става и на управљање ваздушним саобраћајем.
- (3) Овај правилник се примјењује на сљедеће учеснике или заступнике који поступају у њихово име, а који су укључени у ATFM процесе:
 - a) оператере ваздухоплова;
 - b) јединице за пружање услуга у ваздушном саобраћају (у даљем тексту: ATS јединице), укључујући ATS пријавне бирое и аеродромске контроле ваздушног саобраћаја;
 - ц) услуге ваздухопловног информисања;
 - д) субјекте укључене у управљање ваздушним простором;
 - е) тијела која управљају аеродромом;
 - ф) централну јединицу за ATFM;
 - г) локалне ATFM јединице;
 - х) координаторе слотова на координисаним аеродромима.

Члан 2.

(Дефиниције)

За потребе овог правилника користе се дефиниције из члана 2. Додатка I Правилника којим се успоставља оквир за стварање Јединственог европског неба ("Службени гласник БиХ", број 45/10) и сљедеће дефиниције:

- a) **Одлазни слот управљања протоком ваздушног саобраћаја (ATFM) (Air Traffic Flow Management (ATFM) departure slot):** означава израчунато вријеме полијетања додијелено од стране централне јединице за ATFM са временском толеранцијом којом управља локална ATS јединица;
- b) **Пријавни биро пружаоца услуга у ваздушном саобраћају (ATS) (Air Traffic Services (ATS) reporting office):** означава ATS јединицу успостављену у циљу примања извјештаја који се тичу ATS и планова лета поднијетих прије првог издавања одобрења контроле ваздушног саобраћаја;
- ц) **Ажурирана позиција у лету (Updated flight position):** означава позицију ваздухоплова ажурирану уз помоћ надзорних података, података из плана лета или извјештаја о позицији;